

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Folketingets Udvalg for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri

København, den 18. maj 2011
Sagsnr.: 10226
Dok.nr.: 239751

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har i brev af 17. maj 2011 (L 159 spørgsmål 39) anmodet om min besvarelse af følgende af udvalget stillede spørgsmål.

Spørgsmål 39:

”Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 16. maj 2011 fra Landbrug & Fødevarer, jf. L 159 - bilag 8.”

Svar:

Landbrug og Fødevarer har udarbejdet et bud på en ny etableringsordning, som skal afløse den Yngre Jordbruger-ordning, som er ved at blive nedlagt. Landbrug og Fødevarers forslag stiller en række krav til personer og virksomheder, som skal kunne være omfattet af ordningen.

Kravene til personerne er:

- førstegangsetablering og under 40 år.
- med gennemgået uddannelse (mindst produktionsleder).
- minimum 833 timer egenindsats på bedrift.
- ansøgers egenkapital skal mindst udgøre 4 pct. af garantibeløbet med mulighed for nedsættelse til 2 pct. ved gennemført virksomhedslederuddannelse eller højere uddannelse.

Kravene til virksomheden er:

- landbrug eller gartneri.
- godtgøre virksomhedens overlevelsessevne.

Disse krav er de samme som i den eksisterende Yngre Jordbruger-ordning.

Dernæst indeholder forslaget en såkaldt kautionsordning, som omfatter 6 punkter. Disse er:

1. 100 pct. kaution for tyveårigt realkreditlån sikret inden for 95 pct. af panteværdien.

Under den eksisterende ordning kan der gives statsgaranti for tyveårigt realkreditlån, der højst kan udgøre 20 pct. af udmålingsgrundlaget med pantesikkerhed inden for 95 pct. af ejendommens kontante handelsværdi. Den maksimale garanti er 4,6 mio. kr.

Hertil kommer garanti for et tillægslån (også realkredit), som er baseret på dokumenterede udgifter i forbindelse med køb af betalingsrettigheder, og som sammen med det førnævnte lån ikke må overstige 30 pct. af det långivende instituts værdiansættelse af jordbrugsbedriften. Det samlede lån skal ligge inden for 100 pct. af ejendommens kontante handelsværdi. Der kan ydes garanti for højst 2,9 mio. kr. i tillægslån, og det samlede statsgaranterede lån kan derved således udgøre indtil 7,5 mio. kr.

Den gældende ordning kan derved under visse omstændigheder gå op til 100 pct. af ejendomsværdien, mens Landbrug og Fødevarers forslag går til 95 pct.

2. 75 pct. kaution for maks. tiårigt lån i bank til indskud som egenkapital i en jordbrugsvirksomhed.

Dette element indgår ikke i den eksisterende ordning. Landbrug og Fødevarers forslag har til formål at gøre det muligt for den unge landmand f.eks. at erhverve aktier i A/S, der ejer et landbrug, og hvor den unge landmand skal være ham med bestemmende indflydelse, jf. landbrugslovens bestemmelser herom. I situationer med anpartseje, I/S o.lign., hvor der opnås ejerskab til en del af selve bedriften, synes anvendelsen af punkt 2 ikke at være relevant, da det her vil være muligt at bruge punkt 1, som har en højere kautionsgrænse.

3. Maksimal garanti for lån på 7,5 mio. kr.

I den eksisterende ordning er loftet over garantien 7,5 mio. kr., som i Landbrug og Fødevarers bud på en ny ordning. I Landbrug og Fødevarers udspil eksisterer der dog ikke en sontring mellem den almindelige YJ-garanti og garanti for tillægslån. Det betyder, at der vil kunne gives større garantier til købet af selve bedriften.

Det bemærkes, at ordningen med tillægslån har en historie, som bør erindres. I forbindelse med indførelse af enkeltbetalingsordningen og systemet med betalingsrettigheder i 2005, besluttede realkreditinstitutterne at fradrage 8 pct. fra handelsværdien af en jordbrugsbedrift, når det almindelige realkreditlån skulle udmåles. Det skabte et problem i etableringssituationen, og løsningen blev at indføre et system med statsgaranti for tillægslån som nævnt i punkt 1. Det var oprindeligt tanken, at ordningen skulle være tidsbegrænset, indtil prisen for betalingsrettigheder faldt eller realkreditinstitutterne holdt op med at foretage det nævnte fradrag i udmålingsgrundlaget. Under forhandlinger om lovforslaget blev denne tidsbegrænsning dog slettet. I dag er denne bestemmelse i realiteten en anakronisme, idet der ikke længere foretages fradrag i realkreditinstitutterne, prisen på betalingsrettigheder er faldet, og handelsværdien som oftest omfatter betalingsrettigheder. Garanti for tillægslån er derfor også reduceret noget i de

senere år. På den baggrund kan det således antages, at Landbrug og Fødevarers bud vil skabe basis for større garantier til yngre jordbrugere.

4. Garantipræmie på (1,25) pct. af garantibeløbet.

I den eksisterende ordning er præmien sat op fra 0,7 pct. p.a. i 2010 til 3,55 pct. p.a. i 2011, og den forventes yderligere at skulle øges til 7,64 pct. p.a. i 2011. Det er denne fleksible præmiefastsættelse, som hidtil har sikret, at ordningen har været selvfinansierende. Det er uklart, hvorfor Landbrug og Fødevarers forslag til en præmie er anført i parentes, men det kunne indikere, at niveauet skal fastsættes senere. Med et udgangspunkt på 1,25 pct. p.a. er det dog tvivlsomt, hvorvidt der kan tales så meget om præmien, at der reelt kan blive tale om en selvfinansierende ordning. Landbrug og Fødevarer foreslår desuden, at nye etableringer ikke skal finansiere tab på tidligere stillede garantier. Denne konstruktion gør det endnu sværere at sikre den selvfinansiering, som tilstræbes i forslaget.

5. Garantipræmien ligger fast i hele lånets løbetid.

I den gældende ordning ligger den enkelte garantimodtagers præmie også fast i hele lånets løbetid. Præmien ændres dog årligt for nye ansøgere med det formål at sikre ordningens selvfinansiering. Dette har fungeret fint i en periode, men systemet kan ikke opretholdes i en tid med stigende tab på ordningen. Dermed opstår der en situation med ulovlig statsstøtte.

6. Ordningen tilstræbes at være selvfinansierende set over en årrække. Men for en sikkerheds skyld sikres en statsstøttegodkendelse, så eventuelle tab ud over provenuet af garantipræmien kan dækkes af staten.

Som nævnt indeholder den gældende ordning en mekanisme, der skulle sikre selvfinansieringen. Denne mekanisme virker dog ikke i den nuværende tabssituation, da den gør ordningen uattraktiv for nye ansøgere, hvormed der ikke kommer nogen indtægt til at dække udgifterne. Landbrug og Fødevarers mål om at tilstræbe en selvfinansiering synes ikke realistisk, da der med den fastlagte garantipræmie ikke er instrumenter, der kan sikre dette. Det bemærkes desuden, at provenuet fra præmierne efter statsstøttebestemmelserne også skal dække administrationsomkostninger og omkostninger ved forrentning af en garantikapital. I Landbrug og Fødevarers forslag indgår disse beløb tilsyneladende i opgørelsen af eventuel statsstøtte.

Samlet vurdering:

Buddet fra Landbrug og Fødevarer svarer i instrumentvalget stort set til den eksisterende ordning. Der er dog tale om forøget støtte til en udvidet gruppe af modtagere, og der er ingen instrumenter til at sikre, at statsstøtte ikke opstår.

Henrik Høegh

/Tejs Binderup